

Stine Jensen

ONDERSTROOM

Over publieksfilosofie
en andere overdenkingen

PEPPER
BOOKS

Inhoud

- De onderstroom	9
KUNST EN CENSUUR	25
- Omstreden kunst	27
- Aandachtklever	36
- Drie ballen als oordeel voor een boek – dat zegt helemaal niets	39
- Ga niet mee in de logica van de censor, maar wees creatief en leeslustig	42
- Gelatenheid	45
- Het lezen van <i>De duivelsverzen</i> is een daad van verzet	48
- Leesplezier kun je afdwingen noch opleggen	51
- Medeleven wordt bepaald door onze beeldvorming	54
- Waar blijft de creatieve woede in Nederland?	57
- Waarom herkennen we ironie niet meer?	60
- Praat over spotprenten, maar verbied ze niet	63
- Rel met islamitische kunst is ook een les voor Nederland	66
- Vier het politieke en esthetische plezier van Wonka, van Hugh Grant als Oempa – penis – Loempa	69
GRENDOVERSCHRIJDING	73
- Femicide	75
- Soms is een poes gewoon een kat	78
- De grensoverschrijding zit ingebakken in manwording	81
- Met termen als ‘monster’ en ‘roofdier’ parkeer je daders buiten de mensheid	84
- De liefde van fans in tijden van vallende sterren	87

Nur 730 / 739 / W032401

Bisac PH100000 / PH1035000

© Pepper Books

© MMXXIV Tekst: Stine Jensen

© MMXXIV Omslagbeeld en illustraties: Jeska Verstegen

Opmaak binnenwerk: Studio L.E.O.

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie
in zijn geheel of in gedeelten, in welke vorm dan ook.

Pepper Books is een imprint van Uitgeverij Kluitman Alkmaar B.V.

pepperbooks.nl

- Kun je aandacht geven uitbesteden? 93
- Tár: de vrouw als dader 96

GENDER 99

- Geef de nieuwsgierige pinguïn in onszelf ruimte 101
- Mama, zijn ze nou écht lesbisch? 104
- Samen in glazen baden het vrouwelijke heroveren 107
- Waarom maakt Luyendijk mij zo boos met zijn zeven vinkjes? 110
- Zouden meldingen over erectieproblemen na vaccinatie ook worden weggeuifd? 113
- Een feministisch statement maken? Maak je druk om de clitoris én armoede onder moeders 116
- De gezagskloof tussen man en vrouw is nog niet weg 119

SECULARITEIT 123

- Het minst gelovige land ter wereld 125
- Respecteer het wezen van de openbare school 128
- Het aardse leven is eindig, een punt, geen komma 131
- Hoe ik atheïst werd 134
- De voorvechters van de nikab houden zich nu stil 137

TWIJFELMOED 141

- Van mening veranderen hoeft niet jaren te duren 143
- Weten wanneer je moet stoppen is een kunst 146
- Waarom het oké is als je niet durft 149

SYSTEEMPIJN 153

- Breid het gymnasium uit met Arabisch 155
- Gymnasia elitaire bolwerken? 158
- Tegen de suikerindustrie kun je niet in je eentje op 161
- Oog in oog met het drama van de laatste student 164
- Geef je bijzonderheid niet altijd de hoofdrol 167
- Pijnstillers zijn een gevaar in de algofoobe samenleving 170
- Qatar: wat voor sporter, fan of tv-kijker wil je zijn? 173
- Witteboordencriminaliteit 176
- Een robotstofzuiger is geen oplossing voor een dementerende 179
- De gokindustrie boert goed, de verslavingszorg puilt uit 182
- De lichamen van onze tieners als inkomstenbron voor een criminele tabaksindustrie 185
- Scheiden is de norm, maar is de samenleving daar klaar voor? 188
- George en zijn lotgenoten zijn het begin en het eind 194
- Verantwoording 197
- Eindnoten 198

De onderstroom

Over de rol van de publieksfilosofie

*Rede uitgesproken ten behoeve van de leerstoel Publieksfilosofie op
2 februari 2024 aan de Erasmus Universiteit Rotterdam*

Maar de onderstroom

Die niemand ziet

Bepaalt de richting

Op elk gebied

Stef Bos, 'De onderstroom'

Geachte rector magnificus, decanen, collega's van de Erasmus Universiteit en van daarbuiten, studenten, familie en vrienden en alle andere belangstellenden. Van harte welkom bij mijn aanvaardingsrede, die zal gaan over de rol van publieksfilosofie. Ik had dit graag nader aangevuld, zoiets als 'publieksfilosofie in tijden van...' Maar het is lastig kiezen wat nu de grootste kwestie van deze tijd is: de rol van publieksfilosofie in tijden van... social media, polarisatie, populisme, klimaatverandering, woningnood, digitalisering, individualisering, technocratisering, oorlog, AI, onze naderende ondergang, het overstromen van ons land. De rol van publieksfilosofie, kortom, in tijden van aardig wat problemen. Zo'n nadere aanvulling zou suggereren dat filosofie met een antwoord op één overheersend probleem

zou kunnen komen. Maar een filosoof komt zelden met kant-en-klare oplossingen. Als mij tijdens lezingen gevraagd wordt wat een publieksfilosoof doet, dan antwoord ik doorgaans met een geleende en serieuze grap: ik breng de verwarring op een hoger niveau.

In deze oratie wil ik ingaan op de specifieke bijdrage die de publieksfilosoof kan leveren aan maatschappelijk debatten. Wat is een goede invulling van de publieksfilosofie? Publieksfilosofie definieer ik als 'het toegankelijk maken van filosofische ideeën voor een breed publiek en het aanleren van een filosofische houding aan mensen buiten de academische discipline'. Het bijdragen aan debatten over de actualiteit beschouw ik als een belangrijke taak voor de publieksfilosoof. Dat kan in verschillende arena's en via diverse genres: van opinieartikel tot poëzie, van het geschreven stuk tot het gesproken woord.

Voordat ik hier verder op inga, neem ik u eerst mee naar zonnige oorden. Naar Spanje om precies te zijn, de zomer van 2014. Andalusië kwam toen in het nieuws. Niet vanwege bosbranden, of aanhoudende hittegolven zoals de afgelopen zomer, maar vanwege armoede.¹ De huren waren zo fors opgelopen dat mensen die niet meer konden betalen. Eén derde van de bevolking zou op of onder de armoedegrens leven. De bevolking was boos op de regering, omdat die er nauwelijks wakker van lag. Sterker nog, de regering was bezig met verdere bezuinigingsplannen die niet de grote bedrijven, maar de bevolking zouden gaan treffen. Hoe kun je op zo'n moment, als je kampt met gevoelens van machteloosheid en woede, je onvrede uiten? Je kunt een boze brief schrijven, actievoeren, of je ongenoegen op social media kenbaar maken. Maar in het parlement van Andalusië gebeurde iets bijzonders – flamencozangers onderbraken

een zitting. Flo6x8 is een beweging van flamenco-artisten die zich zingend, stampend en dansend roert in publieke debatten. Behalve in het parlement, waren er ook spontane flamenco-overvallen in een bank, op de universiteit, in een natuurpark en bij een feministisch straatprotest.² Flo6x8 brengt daarmee een kunstvorm naar andere domeinen dan het gebruikelijke theater en ontregelt binnen die domeinen de dagelijkse gang van zaken. In deze overval in het parlement gebeurt dat met succes: terwijl de zangeres haar stem verheft, verliest de politicus prompt de zijne. 'Probeer op iets zoets te zuigen,' stelt de voorzitter voor, en hij biedt een snoepje aan. De voorzitter hoopt dat dit afdoende is. Maar liefst drie keer staat er een flamencozanger op om de politicus te onderbreken. In het lied wat ze zingen, kun je het woord 'troika' opvangen.³

Deze flamenco-overval in het Spaanse parlement maakte diepe indruk op mij. De ontregeling raakt je, en is bovendien effectief. Al was het maar vanwege het contrast tussen de politiehandhaving en de kunstenaar. Als de flamencozanger verwijderd wordt uit de politieke arena ondergaat die dat gracieus, wat de kilheid van de achtergebleven politici onderstreept. Je vraag je af welke misdaad de flamencozanger pleegde, anders dan het ontregelen van de normale gang van zaken door middel van schoonheid.

Wat ook indruk maakt is de stilering van de woede. In zijn mooie boek *Het derde deel van de ziel. Over thymos* (2011) stoft hispanist en filosoof Peter Venmans het begrip 'thymos' af om creatieve woede te duiden.⁴ Plato's idee van de menselijke ziel is dat deze bestaat uit drie delen. Thymos is afkomstig van Plato en is, naast het verstand (logos) en het verlangen (eros), het 'derde' deel van de ziel. Het staat voor een strijdbaar deel van de ziel dat eer en erkenning wil.⁵ De daaruit voortvloeiende kracht kan uitmonden in destructief geweld of in krachtige creativiteit. U kunt zich deze drie componenten van

de ziel voorstellen als een strijdwagen met twee paarden ervoor. U heeft wellicht wel eens afbeeldingen hiervan gezien. Het ene paard, eros, vertegenwoordigt de aardse kant van de ziel, en is erop gericht zijn behoeften te bevredigen. Het andere paard, thymos, is krachtig en vurig. De ruiter moet ervoor zorgen dat de paarden dezelfde hoogte houden en niet uit de bocht vliegen. Nu is er in de loop van de denkgeschiedenis veel aandacht geweest voor logos en eros, maar thymos is in de vergetelheid geraakt. Toch is dat een nuttig begrip om af te stoffen, zeker in deze tijd van harde waarden, zoals woede en stijfkoppigheid. Als wij mensen er niet in slagen de woede te mennen, dan mondt die uit in destructief geweld.⁶ Maar als het lukt de thymos vorm te geven, kan die worden omgezet in krachtige creativiteit.

Met deze introductie over flamenco wil ik u inspireren met wat mijn ambitie voor de publieksfilosofie is. De meeste publieksfilosofen kunnen vast niet zo goed zingen, klappen en stampen als geoefende flamencodansers. Maar in het beste geval slaagt een publieksfilosoof, gelijk een flamenco-overvaller, erin om een verrassende en originele denkinruptie te plegen die je kijkrichting kantelt en de normale gang van zaken bevroegt. Een publieksfilosofie, kortom, die durft te ontregelen. Hoe kan de publieksfilosofie dat voor elkaar krijgen?

Ik opper vandaag een troika: *het vergrootglas*, *de onderstroom* en *staying with the trouble*, bij het probleem blijven. Uiteindelijk zal ook dit driespan tot een vorm gekneed moeten worden. Plezier en esthetica spelen hierin een belangrijke rol. De filosofie kent uiteraard al veel prachtige voorbeelden van denkstileringen, zoals het aforisme,⁷ de adagia van Erasmus⁸ of de *koan*, het zenraadsel. ‘Hoe klinkt klappen met één hand?’ is een voorbeeld van zo’n koan, een absurdistische vraag die kortsluiting in je hoofd veroorzaakt, de norm onderzoekt en bevroegt, én esthetisch vorm krijgt. Ik zal de troika

nu uitwerken aan de hand van enkele voorbeelden uit de actualiteit, om u duidelijk te maken hoe publieksfilosofen te werk zouden kunnen gaan als zij een bijdrage willen leveren aan het maatschappelijke debat. Achtereenvolgens ga ik de drie stappen langs, ik begin met het vergrootglas.

Het vergrootglas

Meestal begin ik te denken vanuit een concrete casus.⁹ Dat kan een publieke controverse zijn over iets of iemand, een mediastorm of mediahype of een crisis. Denk aan een omstreden uitspraak van een politicus, een onverwachte blik op een intern document, een dichter die bedreigd wordt met de dood, of de komst van een nieuw kunstwerk in de stad. Opwinding is een goed startpunt voor publieksfilosofie. Dan pak je de thymos meteen bij de kop. Zet als eerste stap het vergrootglas erop. Wat zien of lezen we precies? Welke begrippen of beelden worden er gebruikt en hoe worden die ingevuld? Close reading kortom. De casus wordt dan steeds complexer en gelaagder – en dat is precies de bedoeling.

Laat ik een voorbeeld geven van een casus die veel stof deed opwaaien. Op 11 september 2021 publiceerde cartoonist Ruben Oppenheimer een spotprent in *NRC Handelsblad*. We zien daarop hoe Sigrid Kaag op een bezemsteel afvliegt op de Twin Towers. Daarop staat een lachende Rutte afgebeeld, hij is in tweeën gespleten. Al snel na verschijning leidde de spotprent tot veel ophef.¹⁰ Zo uitte onder meer de toenmalige Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Ingrid van Engelshoven kritiek op het seksistische gehalte van de spotprent.¹¹ Volgens anderen was het ongepast om zich een pijnlijke gebeurtenis uit de wereldgeschiedenis toe te eigenen om iets over de Nederlandse politiek te willen zeggen.¹² Bovendien

zou het onsmakelijk zijn om Kaag als terrorist te portretteren.

Doorgaans werpt men slechts een korte blik op een spotprent, maar zeker wanneer er ophef is over een prent kan het lonen om eens preciezer te kijken. Want wie goed kijkt, ziet steeds meer. Dat Kaag een stel lange, gladde laarzen draagt, bijvoorbeeld, of een groene jurk; of dat Rutte veel groter is afgebeeld dan Kaag. Dat ze allebei lachen, maar dat het gebit van Rutte wat scheve tanden heeft.

De volgende stap is interpretatie. Welke betekenis kun je toekennen aan Kaag als heks? Is zij als heks verbeeld omdat zij Rutte een heksenstreek levert? En waarom lacht Rutte terwijl hij wordt aangevallen? Al deze vragen zijn van belang zijn voor de duiding. Juist deze vaardigheid van het precies kijken en lezen – wat je vroeger close reading zou noemen – is van groot belang in tijden van scrollend lezen. Zet het beeld stil, zoom in, draai het rond, kijk nog een keer, en nodig daarbij vooral de blik en denkrichting van anderen uit. Goed kijken is iets wat je moet oefenen, met name de esthetische blik waarbij je ironie, genre, gelaagdheid leert herkennen.

De derde stap is die naar de context van de opwinding. Het verwijt van seksisme wordt sterker wanneer je die plaatst in de bredere politieke context, waarin Kaag door Wilders ‘heks’ werd genoemd. Het leidde tot een stortvloed aan beledigingen op social media, en tot het moeten leven met beveiliging.¹³ Ook zou je kunnen wijzen op de bredere culturele context van vrouwelijke stereotypen. In haar boek *Hags. The Demonisation of Middle-Aged Women* (2023) laat Victoria Smith zien hoe alomtegenwoordig de heksificatie van de vrouw van middelbare leeftijd in de cultuur is.¹⁴

De vraag wéé zich opwindt is ook interessant. Toen ik de spotprent aan meerdere mensen liet zien (ik maakte toen een podcast over cartoons, *De cartooncrisis*), viel het me op dat sommigen – om precies te zijn, mannen – de aandacht helemaal niet op Sigrid Kaag richtten. Zij

hadden veel meer oog voor Rutte met zijn gezicht in tweeën gezaagd. Het was helemaal prima om Rutte eens goed aan te vallen.¹⁵ De vrouwen fixeerden zich vooral op Kaag en hoe die was neergezet.

Het is, met andere woorden, nuttig om een divers publiek te laten meekijken. Niet iedereen ziet en interpreteert hetzelfde.¹⁶ Je zou kunnen beweren dat een mediarel of crisis bepaalde gefixeerde posities en identiteiten produceert, en dat zou ook de inzet kunnen zijn van een filosofische vraag, namelijk: welke identiteiten produceert deze casus?¹⁷ Stevige, gefixeerde identiteiten zijn niet zozeer de oorzaak van de ophef, maar zijn het resultaat daarvan. Misschien is dat wat we ‘polarisatie’ noemen.

De context kan nog breder. Want de tekening van Oppenheimer was niet de enige spotprent die binnen korte tijd onder vuur kwam te liggen. Zo was er ook ophef rondom een cartoon van Jos Collignon in de *Volkskrant*, die stereotiep zou zijn in de afbeelding van Marokkanen als dieven.¹⁸ De geschiedenis wijst uit dat sommige thema’s vaker dan andere kunnen rekenen ophef. Dat levert een handige categorisering op van thema’s die tot opwinding leiden wanneer een ‘normgrens’ zou zijn overschreden. Of, zo kun je het ook stellen, de norm wordt zichtbaar wanneer er volgens sommigen een grens wordt overschreden. Denk aan ophef over zeden, geweld, nationalisme, religie, groepen en esthetica. Bij die laatste categorie kun je denken aan iets wat door veel mensen ‘lelijk’ wordt gevonden.¹⁹ In deze tijd is de opwinding vaker moreel dan esthetisch, en ook gaat veel opwinding over de representatie van identiteit.

Nu kun je een filosofische vraag formuleren. Die is meestal abstract van aard, zoals: welke waarden staan op het spel? In deze specifieke casus zou een mogelijke vraag kunnen zijn: is de kritiek op stereotypering in spotprenten een teken van overgevoeligheid of juist een teken van de emancipatie van bepaalde groepen?

Verken de onderstroom

Om deze filosofische vraag te onderzoeken, gaan we naar de tweede stap, die ik ‘de onderstroom’ noem. Met de onderstroom bedoel ik een diepzeeduik in de onderliggende ideeënstrijd die heeft geluid tot de ophef, de crisis of de mediastorm. De casus is nu niet langer het probleem waar een antwoord op moet komen, maar de manifestatie van een langer lopende ideeënstrijd.

In het geval van de spotprentenrel zou je bijvoorbeeld te rade kunnen gaan bij de Duitse filosoof Svenja Flasspöhler. Flasspöhler is hoofdredacteur van het Duitse *Philosophie Magazin* en een inspirerend boegbeeld van de Duitstalige publieksfilosofie. In haar boek *Sensibel. Over de grenzen van de menselijke gevoeligheid* (2022)²⁰ stelt zij dat we nu al langere tijd leven in een hypergevoelige samenleving waarin er steeds vaker conflicten zijn over kwetsuren. Terwijl de ene groep meent dat de andere zich aanstelt, stelt de andere groep dat er beledigd wordt. Flasspöhler vraagt zich af sinds wanneer gevoeligheid zo’n kwestie is geworden. Is dat een reactie op iets?

Haar boek is een studie naar de filosofische onderstroom van de hedendaagse mediarellen die hierover gaan. Ze onderscheidt twee denktradities: de filosofie die zich richt op het ontwikkelen van weerbaarheid, en de filosofie die zich richt op gevoeligheid. Er passeren vele filosofen en invalshoeken de revue. Inzichtelijk is bijvoorbeeld haar gefingeerde dialoog tussen #teamNietzsche en #teamLevinas. Team Levinas wijst erop dat het belangrijk is om oog te houden voor iemands kwetsbaarheid, omdat die ons aanzet tot medemenselijkheid. Wie andermans leed over het hoofd ziet, versterkt discriminatoire structuren. Maar Team Nietzsche vreest voor de verabsolutering van de slachtoffermoraal en het cultiveren van de zwakte. Na de fictieve krachtmeting gaat Flasspöhler op zoek naar de raakvlakken

van de beide denktradities. Weerbaarheid vloeit voort uit verwonding en zonder sensibeleit geen vooruitgang. Zowel weerbaarheid als gevoeligheid kunnen omslaan in regressie en agressiviteit, als ze verabsoluteerd en verheerlijkt worden. Uiteindelijk lost Flasspöhler de spanning niet op, maar ziet ze de twee posities als keerzijden van dezelfde medaille. Ik citeer: ‘Weerbaarheid is niet de vijand, maar het zusje van de sensibeleit. Alleen samen zijn ze opgewassen tegen de toekomst.’²¹ Einde citaat. Daarmee bedoelt ze dat wie gevoeligheid niet gelijk op laat gaan met weerbaarheid, het risico loopt dat een gemeenschap uit elkaar valt.

Het in kaart brengen van de onderstroom én de raakvlakken tussen botsende ideeën is hard nodig in de debatcultuur van Nederland, die steeds vaker gekaapt wordt door uitersten. Maatschappelijke debatten verworden vaak tot twee overzichtelijke polen, waarbij je je louter nog tot de uitersten verhoudt. Terwijl de uitersten elkaar raken en vaak de keerzijden van dezelfde medaille zijn.

Blijf bij het probleem

Daarmee zijn we, na het ‘vergrootglas’ en ‘de onderstroom’, aanbeleid bij nummer drie van de troika: blijf bij het probleem. Dat is de filosofische houding die een publieksfilosoof zou kunnen voorleven en doorgeven. *Staying with the trouble*, zoals de Amerikaanse denker Donna Haraway ooit deze filosofische houding doopte.²² Het is de titel van een van haar boeken, waarin zij in acht hoofdstukken ingaat op onze ecologische ramkoers. Het gaat mij hier niet specifiek om de inhoud van dit boek, al raad ik het zeker aan die ook tot u te nemen, maar om de houding die zij voorstaat. Zelf karakteriseert Haraway haar werkwijze als het opzoeken van de weerstand. De ruis (*noise*) geeft aan dat je op de juiste weg zit. Jezelf tegenspreken is dus geen

inconsequentiefout, het is eerder een teken dat je iets op het spoor bent. Op de hobbels, de valkuilen, de ruis, dáár begint het denken.

Ik lees dat zo: je moet soms uit de sneltrein stappen en de stoptrein nemen. Niet de snelweg pakken, maar de provinciale weg. De onderbrekingen van A naar B, de haperingen en hobbels moet je daarbij niet als hinderlijke last zien, maar als de plek die je denken gaat scherpen. Daarbij hoort een niet aflatende nieuwsgierigheid naar je eigen óngelijk. Denken is van mening durven veranderen – en je kunt maar beter beginnen bij je eigen ongelijk. Bij het probleem blijven, betekent dus ook anderen mee laten kijken naar dat probleem.

Toegegeven, Haraways manier van filosofie bedrijven is niet de meest publieksvriendelijke. Het ontbreekt in haar schrijven en spreken doorgaans aan duidelijke richtingwijzers, iets wat een toegankelijke publieksfilosoof zich niet altijd zal kunnen permitteren, wil die verstaanbaar blijven. Al zou je evengoed kunnen beweren dat juist een zekere ongrijpbaarheid en ambiguïteit ook een radicale aantrekkingskracht kunnen uitoefenen. Dat Haraway er ondanks haar postmoderne schrijfstijl toch in slaagde een breed publiek te bereiken en als een flamencodanser het publieke denken te interromperen, is mede te danken aan de energieke vitaliteit en vrolijkheid waarmee zij nieuwe taal introduceerde die vreemd en eigen tegelijk klonk.

Dat lukte haar bijvoorbeeld met de term ‘cyborg’ in *Een cyborg manifest* (1991), een boek dat een cultstatus verwierf ver buiten het domein van de academische filosofie. In de receptie van dat boek is de radicale feministische en marxistische boodschap op de achtergrond geraakt. Maar de taal om de complexe wereld waarin natuur en technologie niet gescheiden maar altijd al verweven zijn geweest te beschrijven met het beeld van de cyborg – de samensmelting van cybernetica en organisme – bleef hangen.²³

Blijf bij het probleem is geen vrijblijvende houding, en het

betekent ook niet dat je uiteindelijk als publieksfilosoof geen oordeel zou mogen hebben over kwesties. Integendeel: wie meer filosofisch inzicht krijgt in het probleem raakt steeds meer betrokken en kan bij het formuleren van de richting van een antwoord vaak beter beargumenteren waarom en op grond waarvan een bepaalde keuze wordt gemaakt. Uiteindelijk probeer je als publieksfilosoof een mening te formuleren, waarbij je je bewust blijft van het fixerende karakter daarvan. De publieksfilosofie kan, kortom, een waardevolle bijdrage leveren aan het publieke debat door deze filosofische houding, *staying with the trouble* voor te staan en aan te wakkeren bij een breder publiek.

Moed en plezier

Ik wil ook nog iets zeggen over de status quo van de Nederlandse publieksfilosofie. De Nederlandse publieksfilosofie is inmiddels volwassen geworden en geprofessionaliseerd²⁴: er is een Maand van de Filosofie, een Dag en een Nacht van de Filosofie, een tijdschrift, denkscholen, denkfestivals, een Denker des Vaderlands, en inmiddels ook een week van de kinderfilosofie en natuurlijk deze leerstoel. Er is, kortom, erg veel goede publieksfilosofie in Nederland.²⁵ Sterker nog, de publieksfilosofie is dermate geprofessionaliseerd en gecommmercialiseerd dat deze soms een vaste vorm aanneemt – ze wordt dan gepresenteerd als oplossing voor allerlei problemen. Publieksfilosofie zou allerlei problemen de wereld uit kunnen helpen en het medijn zijn tegen bijvoorbeeld depressie, polarisatie of het gebrek aan concentratie. Filosofie, kortom, als een aangename hoestdrank bij problemen.

Ik ben de eerste om toe te geven dat ik zelf behoorlijk bedreven ben geraakt in deze hoestdrankfilosofie. Maar ik heb het geluk gehad dat